

RJ2BP _KLP1 Klasická ruská literatura I

Periodizace literatury od středověku do poloviny 19. stol. a její korespondence s historickým vývojem země.

Ruský folklor a literatura. Překlady bible, životy svatých, vojenské povídky (Slovo o pluku Igorově), kroniky, cestopisy, životopisná literatura, satirické povídky 17. stol. Začátky dramatu a divadla. Hlavní představitelé literatury 18. stol

Vztah literárních směrů, rodů a žánrů.

Sentimentalismus, preromantismus a romantismus v Rusku a na Západě. Formování realismu v díle Gogolově, ruská přirozená škola a její impulsy pro další literární vývoj.

Vztah literatury a jiných typů umění.

Boje o literární styl a jazyk, dominantní literární žánry.

Politická, filozofická a společenská uskupení (děkabristé, slavjanofilové, západníci aj.).

Stěžejní představitelé literatury 1. poloviny 19. století a jejich podněty pro další literární vývoj (A. Radiščev, N. Karamzin, I. Krylov, A. Gribojedov, A. Puškin, M. Lermontov, N. Gogol),

Při zápočtu bude požadována četba ruské literatury

Древняя русская литература, 18-ое столетие

Учебники, монографии, хрестоматии

Н. К. Гудзий, *История древней русской литературы*, Москва, Учпедгиз 1953.

История русской литературы в трех томах, т. 1 (Литература 10-18 вв.) М.-Л. АН 1958.

Л. А. Ольшевская, С. И. Травников, *Литература Древней Руси и 18 века*. Москва, Интерпракс 1995.

Panorama ruské literatury. Boskovice, Albert 1995.

Eva Fojtková, Světlá Mathauserová, Olga Kovačičová, Vladimír Blažek, *Staroruská čítanka*. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľství 1989.

Povídky ze staré Rusi. Praha, Odeon 1984.

Světlá Mathauserová, *Cestami staletí. Systémové vztahy v dějinách ruské literatury*. Praha, Univerzita Karlova 1988.

Krátky slovník ruských spisovatel'ov. 100 hesiel z ruskej literatúry 11.-20. storočia. Bratislava, Univerzita Komenského 2003.

Русская литература 19-го века

Учебники, монографии, хрестоматии

Panorama ruské literatury. Albert, Boskovice 1995.

Parolek, R., Honzík J.: *Ruská klasická literatura*. Svoboda. Praha 1977.

Jehlička, M. a kolektiv: *Ruská literatura 19. stol.* SPN, Praha 1987.

Zadrazilová M.: *Ruská literatura přelomu 19. a 20. století*. Univerzita Karlova, Praha 1995.

Kšicová D.: *Ruská literatura 19. a začátku 20. století v českých překladech. Kapitoly z dějin literárních vztahů*. SPN, Praha 1988.

Kšicová, D.: *Russkaja poezija na rubeže stoletij. 1890-1910*. SPN, Praha 1990.

Kšicová, D. a kolektiv: *Východoslovanské literatury v českém prostředí do vzniku ČSR*. MU, Brno 1997.

Pospíšil, I.: *Ruská literárněvědná metodologie 19. a počátku 20. století. Studie, texty*. SPN, Praha 1988.

Pospíšil I. *Ruský román. Nástin utváření žánru do konce 19. stol.* Brno, MU 1998.

Švankmajer a kolektiv: *Dějiny Ruska*. Lidové noviny, Praha 1995.

Historia literatury rosyjskiej, t. 1-2, PWN, Warszawa 1976.

Russkije pisateli. Biobibliografičeskij slovar', t. 1-2. Prosveščeniye, Moskva 1990.

- Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*, Praha, Libri 2001.
Russkaja literatura XX veka. Školy, napravlenija, metody tvorčeskoj raboty, S. Peterburk, Logos 2002.
Zlato v azuru. Lyrika ruského symbolismu. Praha, Odeon 1980.
Ústa slunce. Básníci ruského akméismu. Praha, Odeon 1985.
- D. Kšicová, *Poéma za romantismu a novoromantismu*. Brno, Univerzita J. E. Purkyně, sv. 249, 1983, 188 s. (8 obr. příl) 55-990-83.
- D. Kšicová, *Secese. Slovo a tvar*. Brno, Masarykova univerzita 1998, 48 čb., 40 barevných obr. příloh, 320 s.
D. Kšicová, K. D. Bal'mont, *Duše Českých zemí ve slovech a činech. Z dějin rusko-českých literárních vztahů*. Vydání, překlad, studie, komentáře. Brno, Masarykova univerzita, FF 2001, 339 s., 29 čb. obr. příloh
- D. Kšicová, Pavel Klein, *Dramatika ruského symbolismu. Hry v originále I.* -K. D. Balmont, V. Ja. Brjusov. Vydání, studie, komentáře. Brno, MU FF 2001, 365 s.
- D. Kšicová, Pavel Klein, *Dramatika ruského symbolismu. Originál a překlad.II.* - D. S. Merežkovskij, Pavel I. Přel. D. Kšicová. Brno, MU FF 2003, 274 s.
- Pavel Klein, D. Kšicová, *Symbolismus na scéně MCHAT. Režijní koncepce K. S. Stanislavského..* Brno, MU FF 2003, 164 s.
- D. Kšicová, Pavel Klein, *Dramatika ruského symbolismu, III. Malé hry o lásce.* A. A. Blok, *Bufonáda, Neznámá.* V. Ja. Brjusov, *Tajemný host.* Originál a překlad. Brno, MU FF 2004, 249 s.
- Simona Koryčánková, Pavel Klein, *Manifesty ruského symbolismu. I. Poezie. Texty v originále.* Brno, MU, PF 2002.
- Simona Koryčánková, Pavel Klein, *Manifesty ruského symbolismu. II. Umění. Texty v originále.* Brno, MU PF 2003.
- Simona Koryčánková, Pavel Klein, *Manifesty ruského symbolismu. III. Divadlo. Texty v originále.* Brno, MU PF 2004.

Doporučená četba

Pověst dávných let – (Nestorův letopis) – ukázky

Slovo o pluku Igorově

Citlivé duše – výběr z ruské sentimentální povídky – N. M.- Karamzin, Ubohá Liza

Ivan A. Krylov, *Bajky, komedie dle výběru – Člověk a stín (bajky, satiry a komedie v překladu Hany Vrbové)*

Vasilij A. Žukovskij, *Světlana*

Alexandr Sergejevič Puškin, *Lyrika, poemy: Kavkazský zajatec, Bachčisarajská fontána, burleska – Tři*

žerty: Domek v Kolomenském aj. Evžen Oněgin, Bělkinovy povídky, Piková dáma, Kapitánská dcerka

Alexandr Sergejevič Gribojedov, *hra: Hoře z rozumu*

Michail Jurjevič Lermontov, *lyrika, poemy: Mcyri, Demon, Paní důchodní z Tambova; román: Hrdina naší doby; drama: Maškaráda*

Nikolaj Vasiljevič Gogol, *Večery na dědince nedaleko Dikaňky – ukázky, Taras Bulba, Něvský prospekt, Nos, Plášť. Román - Mrtvé duše, komedie: Ženitba, Revizor*

Ivan Sergejevič Turgeněv, *Lovcovy zápisky – ukázky, Asja, První láska, Jarní vody Romány:*

Šlechtické hnízdo, Otcové a děti, Dým

Ivan Alexandrovič Gončarov, *Oblomov*

Alexandr Nikolajevič Ostrovskij, *hry: Výnosné místo, Bouře, Les, Sněhurka*

Michail Jevgrafovič Saltykov-Ščedrin, *Pohádky, Historie jednoho města – ukázky,*

Román: Golovlevské panství

Nikolaj Alexejevič Někrasov, lyrika, poemy: *Mráz – pán všech krás, Ruské ženy*

Fjodor Ivanovič Ťutčev, lyrika

Fjodor Michajlovič Dostojevskij, *Bílé noci, Něžná*, romány: *Zločin a trest, Idiot, Bratři Karamazovovi*

Lev Nikolajevič Tolstoj, *Kozáci, Kreutzerova sonáta*, romány: *Anna Kareninová, Vojna a mír, Vzkříšení*

Nikolaj Semjonovič Leskov, *Lady Mackbeth Mcenského újezdu*

Vsevolod Michajlovič Garšin, *Čtyři dny*

Vladimír Galaktionvič Korolenko, *Ve špatné společnosti, Slepý hudebník*

Anton Pavlovič Čechov, *Step, Pokoj č. 6, Dáma s psíčkem aj.* Hry: *Racek, Strýček Váňa, Tři sestry, Višňový sad*

Dmitrij Sergejevič Merežkovskij, hra: *Pavel I.* Román: *Leonardo da Vinci*

Ivan Bunin, *Pán ze San Francisca, Temné aleje lásky*, Román: *Arseňjevův život*

Alexandr Blok, *Verše o Krásné dámě*, poemy: *Slavičí sad Dvanáct*, hry: *Bufonáda, Neznámá*

Valerij Brjusov, lyrika; povídky: *Za zrcadlem, Republika Jižního Kříže*; román: *Ohnivý anděl*; hra: *Tajemný host*

Andrej Bělyj, lyrika; novela: *Kotík Letajev*, romány: *Stříbrný holub, Petrohrad*

Konstantin Dmitrijevič Balmont, lyrika – *Sonety slunce, medu a luny*

Zinaida Gippiusová, lyrika

Leonid Andrejev, *Povídka o sedmi oběšených*; hry: *Ten, kdo dostává poličky*

Fjodor Sologub, román: *Posedlý*

Michail Arcybašev, román: *Svědce (Sanin)*

Velemir Chlebnikov, lyrika, poemy: *Šaman a Venuše*; hra: *Světodkonce (Mirskonca)*

Typ výuky

Písemná práce formou eseje o uměleckém díle. Rozsah 5 str., řádkování 1,5 v systému Word.

Soupis použité literatury s bibliografickými údaji. Stručné cizojazyčné resumé. Samostatná četba zadané odborné literatury a doporučené ruské literatury.

Zápočet rusky ústně či formou ruského písemného testu. Soupis četby ruské literatury.

Русская литература с древнейших времен до половины 19-го века Вопросы для зачета

1 Периодизация древней литературы до конца 17 в.- стили, направления, генологический аспект.

2 Периодизация древней литературы до конца 18 в.- стили, направления, генологический аспект.

3 Периодизация русской литературы до половины 19 в.- стили, направления, генологический аспект.

4 Характеристика древней русской литературы, главные произведения

5 Характеристика литературы 18 века - главные представители

- 6 Развитие русской верзологии
- 7 Развитие русского романа
- 8 Развитие русской повести
- 9 Развитие русской драматургии
- 10 Развитие русской лирики и поэмы
- 11 Русский и европейский классицизм
- 12 Русский и европейский сентиментализм, Николай Михайлович Карамзин
- 13 Иван Андреевич Крылов, жанр басни.
- 14 Три стиля – формирование современного русского литературного языка
- 14 Русский романтизм. Василий А. Жуковский
- 15 Александр Сергеевич Грибоедов
- 16 Михаил Юрьевич Лермонтов
- 17 Николай Васильевич Гоголь
- 18 Русская натуральная школа – колыбель русского реализма